

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา
“เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เดือนใจ น้อยแก้ว

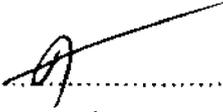
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

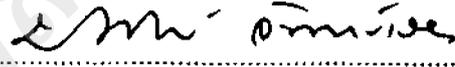
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
สุพรรณบ้านเรา "เที่ยวตอนเจตีย์" กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอโดย นางเตือนใจ น้อยแก้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

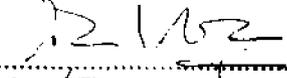

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 9 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง)

.....กรรมการ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สันติ แสงสุก)

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	เดือนใจ น้อยแก้ว
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนคือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตร 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 45 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2)แบบสอบถาม 3)แบบสนทนากลุ่ม 4) แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร 5) แผนการจัดการเรียนรู้ 6) หนังสืออ่านประกอบ 7) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87 8) แบบวัดเจตคติต่อการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครู ผู้รู้ในท้องถิ่น นักเรียนมีความเห็นว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร สภาพปัญหาของชุมชนสังคมความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ดีต่อไป

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่าหลักสูตรสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุพรรณภูมิ ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับ นักเรียน โดยจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์”

4. ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการปรับปรุงหลักสูตรปรากฏว่าได้ปรับปรุงแก้ไขคือ เวลาการจัดกิจกรรมควรต่อเนื่องกันควรยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title Local development program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi". The learning group of Thai language for elementary school students grade 3

Thesis Advisors Asst. Prof. Dr. Pramote Janrueng
Dr. Supot Kerdsuwan

Name Ternjai Noykaew

Concentration Curriculum and Instruction

Academic Year 2009

ABSTRACT

This research aims to develop a local program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi". The learning group of Thai language for elementary school students grade 3 has 4 steps in the development program as follows: 1) to study basic information; 2) to develop the program; 3) to test the program; 4) to assess and improve the program. The samples are used in research studies such as elementary school students grade 3/3, Suphanapoom School of 45 students, 1st semester and year 2009 by simple random sampling. The tools are used in research, namely 1) interview; 2) questionnaire; 3) group discussion; 4) evaluation framework program; 5) learning management plan; 6) attitude to learning; 7) education testing gets the value of confidence at 0.87; 8) attitude to learning measurement and data analysis by percentage, mean, standard deviation, t-test and content analysis.

The findings showed that:

1. The results of basic information study in local development program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi", the learning group of Thai language for elementary school students grade 3 found that the school directors, educational supervisors, teachers, knowledgeable people in local and students give their opinions that the school is needed to prepare education program consistent with the programs, the conditions of community social problems, local needs which will cause the process to develop better.

2. The results of development program found that the program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi", the learning group of Thai language for elementary

school students grade 3 include goal, principle, structure, description, scope of content, schedule, learning activity, teaching media, measurement and evaluation program found that the program is relevant and appropriate.

3. Test results are used local program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi". The learning group of Thai language for elementary school students grade 3, Suphanapoom School, Tapeeleng Sub-District, Muang District, Suphanburi Province, 1st semester and year 2009 brings the program to test with the students. The learning management-based learning management plan found that the students are succeeded to improve their studies and have good attitudes to local program of our home in Suphanburi "Visiting Don Chedi".

4. The results of evaluation and improvement found that the students have more understanding; learning achievement that study from the developed program after studying higher than pre-study is statistically significant at level .01. The results of improvement show that they are revised in flexible and continuous time of activity arrangement and compliance with the content.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทน์เรือง ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ประธานกรรมการ และดร.สันติ แสงสุก อาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะแก้ไขในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับมหาบัณฑิตรุ่นที่12 จนได้มีความรู้ความชำนาญและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ขอขอบพระคุณ นายสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ นายปรีชา หิรัญสาย นางอรทัย ทิพนเตร นายสมเกียรติ วงศ์ศรีเผือก นายสมศักดิ์ลิ้มประเสริฐ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ นางสุนันทา สุนทรประเสริฐ ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนสุพรรณภูมิ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและให้คำปรึกษาขอขอบคุณนางสาวอรสินี ริดจันทร์ ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้จนสมบูรณ์ได้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่12 ศูนย์สุพรรณภูมิ ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา

ท้ายที่สุดคุณค่าและประโยชน์ใดๆที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณของบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้เมตตา เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และวางรากฐานทางการศึกษาและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและในปัจจุบัน

เดือนใจ น้อยแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความรู้พื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร.....	12
ความหมายของหลักสูตร.....	12
ความสำคัญของหลักสูตร.....	14
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	16
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	18
แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	18
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร.....	20
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	21
ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น.....	21
ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น.....	23
แนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น.....	24
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	24
ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	25
การวัดประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น.....	27
จุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น.....	27
ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร.....	28
ขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตร.....	29
วิธีการและแหล่งข้อมูล.....	29
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.....	30
ความนำ.....	30

บทที่ 2 (ต่อ)

หน้า

หลักการ.....	30
จุดหมาย	31
โครงสร้างของหลักสูตร	32
วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย.....	32
คุณภาพผู้เรียน.....	32
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	34
คำอธิบายรายวิชา.....	34
จังหวัดสุพรรณบุรีและอำเภอดอนเจดีย์	36
ภูมิหลังจังหวัดสุพรรณบุรี	36
ลักษณะภูมิประเทศของสุพรรณบุรี.....	39
การวิเคราะห์ปัจจัยภายในของจังหวัดสุพรรณบุรี	40
การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของจังหวัดสุพรรณบุรี	41
ภูมิหลังอำเภอดอนเจดีย์	42
การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	42
อาณาเขต.....	43
ความสำคัญอนุสรณ์ดอนเจดีย์.....	43
ความเป็นมาของพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์.....	43
ประวัติที่ตั้ง.....	44
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
ลักษณะของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	46
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	47
เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	48
แนวคิดในการสร้างแบบวัดเจตคติ.....	49
ความหมายของเจตคติ.....	49
ลักษณะที่สำคัญของเจตคติ	50
องค์ประกอบของเจตคติ.....	50
การเปลี่ยนแปลงเจตคติ	51
การวัดเจตคติ.....	52

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
งานวิจัยในประเทศ	54
งานวิจัยต่างประเทศ	59
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	60
ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	60
ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร	69
ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร	73
ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุง หลักสูตร	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	80
ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : พัฒนาผลการพัฒนาหลักสูตร	91
ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร	104
ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : ผลการประเมินและปรับปรุง หลักสูตร	106
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการวิจัย	109
การอภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้	114
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	122
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ	129
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบสัมภาษณ์	134

	หน้า
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	140
ภาคผนวก จ แบบประเด็นสนทนากลุ่ม.....	146
ภาคผนวก ฉ การหาคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง.....	151
ภาคผนวก ช แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบ ก่อน – หลังเรียน.....	157
ภาคผนวก ซ หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์”	165
ภาคผนวก ฌ แผนการจัดการเรียนรู้.....	194
ภาคผนวก ญ ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r).....	292
ภาคผนวก ฎ ตารางบันทึกคะแนน.....	295
ภาคผนวก ฏ เจตคติหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนหลักสูตร ท้องถิ่น.....	299
ภาคผนวก จู ภาพประกอบกิจกรรม.....	303
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	313

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 1	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	68
ตาราง 2	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร.....	72
ตาราง 3	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร.....	74
ตาราง 4	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร.....	80
ตาราง 5	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	85
ตาราง 6	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	87
ตาราง 7	ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดเวลาเรียน 15 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1.....	94
ตาราง 8	การประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ.....	100
ตาราง 9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.....	106

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี